

документообіг між структурними елементами підприємства. Зрештою облікова політика буде не тільки полегшувати і спрощувати роботу з обліку і підвищувати ефективність документообігу, але також економити трудові витрати підприємства і його матеріальні ресурси [4].

Отже, для того, щоб облікова політика була оптимальною та ефективною, слід максимально враховувати ті фактори, які здійснюють вплив на її розробку. Формування облікової політики повинно бути орієнтовано на прийняття управлінських рішень щодо розподілу та ефективного використання наявних ресурсів і отримання фінансових результатів. Як результат, грамотно розроблена облікова політика підприємства дає змогу вибирати ефективну систему для ведення бухгалтерського та податкового обліку, знижувати фінансові і податкові ризики, оптимізувати оподаткування, що, в підсумку, забезпечить належну ефективність прийнятих економічних рішень і господарської діяльності підприємства.

Список використаних джерел: 1. *Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні:* Закон України від 16.07.99 №996-XIV (зі змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> 2. *Гарасим П.М., Приймак С.В., Гарасим М.П.* Організація обліку і звітності : навчальний посібник. Львів : «Українські технології», 2012. 330 с. 3. *Пальчук О.В.* Облікова політика як інструмент управління обліком. *Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Сер.: Економічні науки.* 2015. Вип. 7, ч. I. 512 с. С. 213-221. 4. *Коваль Л. В.* Облікова політика в управлінні підприємством. *Ефективна економіка.* 2019. URL: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/5_2019/44.pdf. 5. *Організація бухгалтерського обліку:* навчальний посібник / за заг. ред. к.е.н., професора В.С. Леня. Чернігів: НУ «Чернігівська політехніка», 2021. 662 с.

УДК 657.3

Семенов О.В., здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти

Науковий керівник: **Сакун О.С.**, д-р екон. наук, доцент, доцент кафедри економіки, обліку і оподаткування

Національний університет «Чернігівська політехніка», м. Чернігів, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Ключові слова: власний капітал, бухгалтерський облік, статутний капітал, облікова політика, організація бухгалтерського обліку.

Економічна важливість власного капіталу і багатогранність його структури обумовлюють необхідність організації правильного, достовірного обліку. Від раціонального формування та обліку власного капіталу залежить економічна стійкість будь-якої організації, поліпшення умов роботи і розвиток галузі в цілому. Неправильний організований облік власного капіталу тягне за собою негативні наслідки та позови з боку зовнішніх користувачів бухгалтерської інформації, які використовують її як показник співпраці з даним підприємством.

Таким чином, ефективність діяльності підприємства певним чином залежить від раціональної організації бухгалтерського обліку власного капіталу, і від правильності і достовірності його обліку, відображення змін, що відбуваються, у звітності, адже саме на цьому базується ухвалення економічних, фінансових та інвестиційних рішень.

Головною метою організації обліку капіталу на підприємстві є забезпечення надання повної та достовірної інформації про формування складових власного капіталу, операцій з ним, змін у складі власного капіталу для задоволення інформаційних потреб користувачів, серед яких основне місце належить власникам, забезпечення потреб управління і здійснення контролю фінансового стану суб'єкта господарювання.

Узагальнено організацію обліку власного капіталу можна визначити як процес безупинного, цілеспрямованого вибору і застосування найбільш раціональних засобів і технологічних прийомів збору та обробки облікової інформації й упорядкування звітності щодо наявності, формування і використання фондів, резервів і фінансових результатів.

Найбільш важливими об'єктами організації обліку є такі складові облікового процесу:

- облік статутного фонду;
- облік формування і використання фондів і резервів підприємства;
- визначення й облік фінансових результатів [1].

Багатогранність структури власного капіталу перш за все впливає на складові організації обліку. І.Л. Грабчук визначає такі складові:

- 1) методична – змінюються методи обліку різних об'єктів;
- 2) технологічна – вносяться зміни до форм первинних документів, графіка документообігу, коригується внутрішня звітність, змінюються підходи до організації внутрішнього контролю;
- 3) організаційна – переглядаються підходи до організації роботи облікових працівників [2].

Організаційне забезпечення обліку власного капіталу складається із дотримання вимог чинного законодавства з обліку власного капіталу; розподілу обов'язків між працівниками бухгалтерської служби щодо ведення обліку та складання звітності з капіталу, регламентації ведення обліку власного капіталу для складання фінансової звітності; отримання достовірної інформації про величину, структуру і вартість усіх джерел власного капіталу й окремих його складових; захисту прав власників в разі конфлікту між суб'єктами господарювання стосовно процедури розрахунку компенсації учаснику при його виході з товариства.

Технологія обліку власного капіталу, перш за все, визначає порядок обліку власного капіталу в частині документування операцій зі складовими власного капіталу, формування робочого плану рахунків, облікових реєстрів і надання інформації у фінансовій звітності.

Ефективне управління власним капіталом неможливе без подальшого удосконалення методики та організації бухгалтерського обліку, дані якого є не тільки інформаційним матеріалом про стан і зміни об'єктів управління, але й базою економічного контролю. Правильна організація обліку є запорукою отримання точної і потрібної інформації, яка є основою ефективних управлінських рішень [3, 4].

Список використаних джерел: 1. Ачкасов А. Є., Косяк А.П. Конспект лекцій з дисципліни «Організація обліку» (для студентів 5 курсу та слухачів другої вищої освіти факультету післядипломної освіти та заочного навчання освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст», спеціальності 7.050106 (7.0305091) «Облік і аудит»). Х.: ХНАМГ, 2010. 134 с. 2. Грабчук І.Л. Особливості організації обліку в умовах впровадження концепції ощадливого виробництва. *Розвиток бухгалтерського обліку, економічного аналізу та аудиту у XXI столітті* : тези виступів Міжнар. наук.-практ. конф. Житомир: Вид. «О.О. Євенок», 2015. С. 18-19. 3. Акименко О.Ю., Жолобецька М.Б. Рациональна організація обліку власного капіталу як запорука прийняття стратегічних управлінських рішень. *Бухгалтерський облік, оподаткування, аналіз і аудит: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку: IV Міжнародна науково-практична конференція* (м.Чернігів, 27 листопада 2018 р.). Чернігів: ЧНТУ.С 79-80. 4. Лень В.С., Сакун О.С., Жолобецька М.Б. Організація обліку власного капіталу. *Організація бухгалтерського обліку*: навч. посіб. / за заг. ред. к.е.н., проф. В.С. Лєня. Чернігів: НУ «Чернігівська політехніка», 2021. С. 542-560.